

Miskolci Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Közigazgatási Jogi Tanszék

SZAKDOLGOZAT

**A helyi önkormányzatok működésének szabályai hazánkban,
egy megyei jogú város példáján keresztül**

Szerző: Lengyel Száva Olimpia
GEI5VA
jogi felsőoktatási szakképzés

Konzulens: dr. Cseh Gergely
egyetemi tanársegéd

Miskolc
2021

University of Miskolc

Faculty of Law

Department of Public Administrative Law

THESIS

**The rules of operation of municipalities in Hungary, through the
example of a city with county rights**

Author: Száva Olimpia Lengyel
GEI5VA
paralegal course

Consultant: Gergely dr. Cseh
assistant lecturer

Miskolc
2021

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ GONDOLATOK.....	4
II. AZ ÖNKORMÁNYZATISÁG ALAPJAI MAGYARORSZÁGON	5
III. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIA FOGALMA.....	7
IV. ÖNKORMÁNYZATI ALAPJOGOK.....	9
V. AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL ELLÁTOTT FELADATOK TÍPUSAI	13
V.1. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök	13
V.2. A kötelező önkormányzati feladat- és hatáskörök	14
V.3. Az önként vállalt önkormányzati feladat és hatáskörök	15
V.4. A helyi önkormányzatok által ellátott államigazgatási feladatok.....	15
V.5. Az önkormányzati hatósági ügyek.....	16
VI. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEI	17
VI.1. A helyi önkormányzati képviselő.....	17
VI.1.1. Jogok és kötelezettségek	17
VI.2. A képviselő-testület	18
VI.2.1. A képviselő-testület működése	18
VI.2.2. A képviselő-testület bizottságai	19
VI.3. Polgármester	20
VI.3.1. A polgármester feladat- és hatáskörei, egyéb jogosítványai.....	20
VI.4. Az alpolgármester	21
VI.5. A jegyző és az aljegyző	22
VI.5.1. A jegyző jogállása, kinevezése	22
VI.5.2. A jegyző feladatai	22
VII. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZAT MŰKÖDÉSE A GYAKORLATBAN	24
VII.1. A Települési képviselő.....	24
VII.2. A Bizottságok.....	27
VIII. ZÁRÓ GONDOLATOK	33
IRODALOMJEGYZÉK	34
JOGSZABÁLY-JEGYZÉK.....	36
INTERNETES FORRÁSOK JEGYZÉKE	37
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	38

I. BEVEZETŐ GONDOLATOK

Szakedolgozatomban témájaként a helyi önkormányzatok működésének szabályait választottam, mivel szerettem volna mélyebben belelátni annak a városnak a működésébe, amelyben élek, vagyis Miskolcra. Témaválasztásomat befolyásolta az is, hogy az önkormányzati választások során, lehetőségem volt bepillantani, ennek a nagy összehangolt munkának egy kis szeletébe, és ez motivált, hogy jobban utána járjak a témának.

Dolgozatomban nem csak az elméleti alapokat, hanem egy megyei jogú város példáján keresztül a gyakorlati aspektusokat (tapasztalatokat, problémákat) is vizsgálat alá vettem. A dolgozat elméleti megalapozásához a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (a továbbiakban: Mötv.) hívtam segítségül. Anyaggyűjtésem során lehetőségem volt továbbá szakmai tanulmányokból, cikkekből és megannyi más felületről információt nyerni. A gyakorlati egységhez gyűjtött anyagok egy részéhez egy önkormányzati képviselő segítségét kértem, aki kifejtette, hogy hogyan is működik a munkájuk és még gyakorlati példákkal is ellátott.

Dolgozatomban az önkormányzatiság alapjainak megvizsgálásával kezdem. Majd szó lesz a helyi önkormányzatok autonómiájáról és annak kiemelt jelentőségéről. Ezt egy másik nagyon fontos téma követi, az alapjogok. Ehhez pedig a „A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvényt” hívtam segítségül. Ebben a részben a célom az volt, hogy a legfontosabb alapjogokat (mint például a szabályozási autonómia, rendeletalkotási jog; szervezeti autonómia – a szervezetalkítás szabadsága) kiemeljem és röviden összefoglaljam. Szó lesz továbbá az önkormányzati feladattípusokról és az önkormányzat szerveiről, amelyet részletesebben elemzek majd a gyakorlati részben. Láthatunk majd néhány szervet kiemelve, mint például a Települési képviselők és a Bizottságok, amelyet Miskolci viszonylatban fogok bemutatni. A dolgozat gyakorlati részét a Jogi és Ügyrendi Bizottság Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottság és a Rendészeti Bizottság bővebb ismertetése zárja.

II. AZ ÖNKORMÁNYZATISÁG ALAPJAI MAGYARORSZÁGON

Az Alaptörvény alapján Magyarország területe fővárosra, megyékre, városokra és községekre tagozódik¹. A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye választópolgárainak közösségét illeti az önkormányzás joga.

Az önkormányzatiság jelenségének legfontosabb fogalmi elemei a következőképpen foglalhatók össze: „Az önkormányzat (azaz autonómia) fogalmán általában valamely szervezet függetlenségét, önálló döntési jogát értjük, mely mindig valamilyen emberi közösséget illet meg. Ennek biztosítéka az állami elismerés, az állam önkorlátozása. Ugyanakkor megállapítható, hogy az önkormányzatok a civil társadalom szerveződésének legfontosabb szervezeti formái.”²

Míg az önkormányzatiság egy nagyobb, egységes kategória, melynek legfontosabb mozzanata az autonómia, tehát a saját ügyek önálló intézésének lehetősége, az öngazgatás és az érintett közösségnek az államtól való függetlensége, addig az önkormányzat ennek az elvi/eszmei oldalnak a gyakorlati konkretizálódása, instrumentális leképeződése, mely magában foglal minden önkormányzati formát. Ennek megfelelően ez utóbbi fogalom differenciált. Mindezek alapján könnyen belátható, hogy az önkormányzatoknak, mint az önkormányzatiság gyakorlati hordozóinak, számos változata létezik. Történelmileg a legjelentősebbek a települési és területi önkormányzatok, a szakmai önkormányzatok (mint amilyenek a kamarák is) valamint a vallási közösségek önkormányzatai, amilyenek az egyházak és az egyesületek is.³

Az önkormányzás fogalma a gyakorlatban azt jelenti, hogy az adott helyi közösség függetlenül működik, és saját ügyeiben önálló döntési jogosultsággal rendelkezik. A helyi önkormányzatok esetében a fent említetteken túl ez abban nyilvánul meg, hogy a kormány csak ellenőrzési jogkört gyakorolhat felettük. Helyi közügyet csak kivételesen és csak törvény utalhat más szervezet feladat és határákörébe.

Az önkormányzati rendszer mai formája a rendszerváltáskor alakult ki, működésének alapját kezdetben a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a

¹ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) F) cikk (2) bek.

² Kukorelli István: Alkotmánytan I., Osiris Kiadó, Budapest, 2003., 425. o.

³ Barta Attila: Önkormányzatiság, önkormányzatok és régiók.

http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/2_2007/onkormanyzatisag_onkormanyzatok_es_regiok/ (2021.02.09.)

továbbiakban: Ötv.) adta, majd 2012. január 1-től fokozatosan átvette helyét az Mötv. A magyar önkormányzati igazgatás két szintre bontható:

- területi önkormányzatokra (pl: megyei önkormányzatok) és
- települési önkormányzatokra (pl: község, város).

III. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIA FOGALMA

Az államok, mint politikai közösségek szerveződése szempontjából különös jelentősége van az autonómia vizsgálatának. Az önkormányzat általános fogalmának meghatározásához szükséges először az autonómia jellemzőinek az áttekintése, mert az önkormányzat alapvetően az autonómiára épül. A demokratikus társadalmak elismerik bizonyos közösségek valamilyen mértékű függetlenségét, önrendelkezését és a saját ügyeikben gyakorolt önálló döntési jogát. Az autonómia több módon is meghatározható. Az autonómia egy adott közösség bizonyos fokú önállóságát, függetlenségét, önrendelkezését, másoktól való elkülönülésének lehetőségét és jogát jelenti, amelynek értelmében az említett közösség meghatározott kérdésekben, vagyis saját ügyeiben, saját intézményei útján önállóan szabályozhat és dönthet. Az említett jellemzők az önkormányzat, továbbá az önkormányzás fogalmában is megjelennek. Az önkormányzás lényegében magában foglalja az önszerveződés, a saját jogon való döntés, az önszabályozás, az öngazgatás, valamint az önfejlesztés és önkorrekció jogosultságait. Az önkormányzás fogalma a gyakorlatban azt jelenti, hogy az adott helyi közösség saját ügyeiben önálló döntési jogosultsággal rendelkezik, és a sokrétű feladat- és hatáskörében eljárva kifejezi a helyi közakaratot, továbbá megjeleníti a helyi érdekeket. A megjelölt jogosítványokon túl kiemelendő a gazdasági-pénzügyi autonómia, az, hogy az önkormányzatok számára a saját ügyeikhez szükséges pénzeszközök biztosítva legyenek, és megfelelő önállósággal rendelkezzen ezek felhasználásában. Megjegyzendő, hogy az önkormányzat és az autonómia kereteit mindig alkotmányi, illetve törvényi szabályozásnak kell megteremtenie. A szabályozás biztosítja a közösségek, illetve az önkormányzataik beépülését a közjogi rendbe, plusz garantálja számukra az önkormányzáshoz való jogot. Az állam az alkotmányi, törvényi szabályozás megteremtésével egyfajta önkorlátozást hajt végre, azonban fenntartja magának a jogot az önkormányzás nagyságának meghatározására is, például azáltal, hogy kijelöli az önkormányzatok feladatait, jogait vagy az állami ellenőrzés-felügyelet szabályait. A jogi szabályozás megléte különösen fontos azoknál az önkormányzatoknál, amelyek tevékenységét az állam közérdekűnek minősíti és felhatalmazza egyes közhatalmi szerepek ellátására. Az alkotmány és a törvényi felhatalmazás által megvalósul az önkormányzat, amely egy olyan jogi személyiséggel bíró közösség, amely jogosulttá válik arra, hogy saját ügyeit saját szervei révén önállóan

intézze, az államigazgatási szervek felügyelete alatt.⁴ Az autonómia, vagyis az önállóság foka pedig abban mérhető, hogy a közügyek intézése saját hatáskörben történik-e vagy sem. A hatáskör olyan konkrét jogosítvány, amelynek lényege a döntés. Az önállóság attól függ, hogy adott témában a döntési jog korlátlan, vagy a szabad döntés másoktól korlátozott (bekapcsolódik-e más a döntési folyamatba egyetértési, javaslattevési, véleményezési joggal). Nem biztos, hogy amiben az önkormányzatnak feladata van, ahhoz hatáskör is kapcsolódik. A feladat mindig az adott szerv társadalmi rendeltetését jelenti: azt, amiért a szervet létrehozták. Ezzel szemben a hatáskör jogi lehetőséget, illetve kötelezettséget jelent a szerv számára, olyan jogi eszközt, eszközöket, amelyek alkalmazásra révén a szerv teljesíteni tudja feladatait. A hatáskörökkel kapcsolatos egyik működési elv a hatáskörök kizárólagossága: ha az önkormányzat megkapta a hatáskört, azt tőle más szerv jogszerűen nem vonhatja el, legfeljebb csak a jogalkotó, de ő is kizárólag alkotmányos keretek között. A helyi önkormányzatok a közszolgáltatások bővülésével fokozatosan érték el a mai széles körű feladat-és hatásköri, szervezeti és gazdasági autonómiájukat. A helyi közügyek körét az alkotmányok alapján törvények konkretizálják. Az önkormányzati autonómia tehát jogállami keretek között, jogszabályok határán belül gyakorolható. Azért van szükség autonóm közösségekre, mert ezek állnak legközelebb az állampolgárokhoz, ezeket ellenőrizhetik közvetlenül, illetve kedvezően biztosíthatják a kulturális és emberi erőforrások hatékony kihasználását is. A közhatalmi jogosítványokkal felruházott autonóm önkormányzatok képesek biztosítani egy közösség számára, hogy a saját ügyeikben szabadon dönthessenek.⁵

⁴ Balogh Zsolt – Csink Lóránt – Jakab András – Kiss Barnabás – Klicsu László – Lichtenstein József – Schanda Balázs – Till Szabolcs – Tóth Károly – Trócsányi László – Varga Zs. András: Bevezetés az Alkotmányjogba. HVG-Orac Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015, 424. o.

⁵ Ritó Evelin: A Helyi önkormányzatok autonómiája és a helyi önkormányzathoz való jog. Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXVI/1 (2018), 195.o.

IV. ÖNKORMÁNYZATI ALAPJOGOK

Az önkormányzati rendszer kialakítása iránti törekvésekre nagy hatással volt a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája⁶, amelynek iránymutatásait az Ötv. már alkalmazta. Az Európa Tanács célkitűzései közé tartozik az európai országok közös demokratikus értékeinek megőrzése, fejlesztése és terjesztése. Az említett célok elérése érdekében 1957-ben létrehozott Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Állandó Konferenciája a tagországok önkormányzatainak érdekvédelmi és közvetítő szerve.⁷

Az Állandó Konferencia különböző ajánlásokat terjeszt az Európa Tanács, illetve a tagországok felé annak érdekében, hogy összefoglalja az egyes intézmények közös vonásait és meghatározza a követendő értékeit.⁸

A Charta célja, hogy az egyezményt aláíró tagállamok számára irányelvként szolgáljon, „a jogállamiság és a demokrácia elemi összetevőiből eredő sztendereket fogalmazzon meg”⁹. „Az egyezmény 2-11. cikke tartalmazza az érdemi rendelkezéseket. Ezen érdemi rendelkezések közül minden szerződő félnek magára nézve legalább húsz szakaszt kötelezőnek kell elismerni, és az előre meghatározott cikkek közül legalább tíz szakaszt kell választani. Természetesen az aláíró tagállam később is tehet még további vállalásokat önkéntesen.¹⁰ Egyik alapvető rendelkezése, hogy önkormányzás elvét Alkotmányban is el kell ismerni¹¹, azaz hazánk esetében Alaptörvénybe kell foglalni. A helyi önkormányzás jogát pedig olyan tanácsoknak vagy testületeknek kell gyakorolniuk, amelyekben a tagokat az általános választójogi alapelvek betartásával lebonyolított választási eljárás során választották meg.¹² A helyi önkormányzatok alapvető (teljes és kizárólagos) hatáskörét és feladatait alkotmányos vagy törvényi szinten kell rendezni. Az önkormányzatok teljes döntési jogosultságot kell, hogy kapjanak minden olyan ügyben, amely nem tartozik más közigazgatási szerv hatáskörébe, és nem vonták el a hatáskörükből. Az önkormányzatot közvetlenül érintő

⁶ A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény

⁷ Ritó Evelin: A Helyi önkormányzatok autonómiája és a helyi önkormányzáshoz való jog, Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXVI/1 (2018), 195. o.

⁸ Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ: Az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa.

<http://www.europatanacs.hu/index.php?workSpace=pages&id=42&langId=1->, (2021. 02.10.)

⁹ Fábrián Adrián: Válogatott európai önkormányzati modellek. Dialóg Campus, Budapest, 2012. 14. o.

¹⁰ Charta 12. cikk

¹¹ Charta 2. cikk

¹² Charta 3. cikk

ügyekben ki kell kérni az önkormányzat véleményét. Fontos, hogy a helyi közfeladatokat az állampolgárokhoz legközelebb álló közigazgatási szerv lássa el, azaz a helyi önkormányzat.¹³ Ezt nevezik a szubszidiaritás elvének.¹⁴

A Chartában foglalt alapelveket figyelembe véve került kialakításra az Ötv. majd később az Mötv. alapjogi rendszere, amelynek rendszerét a következőkben fogom ismertetni.

a) Szabályozási autonómia, rendeletalkotási jog

A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között meghatározza szervezeti és működési rendjét.¹⁵

A helyi önkormányzat – a törvény keretei között – önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket.¹⁶ Ez a rendelkezés ily módon az állam törvényeitől függően biztosítja a szabályozási autonómiát.

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy az önkormányzatok saját ügyeiket önkormányzati rendeletben szabályozzák. Az önkormányzati rendeletek két fajtája különbözhető meg egymástól. A képviselő-testület eredeti jogalkotó hatásköre alapján feladatkörében eljárva rendeletet adhat ki egyrészt a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére. A testület jogosult végrehajtási rendelet kibocsátására is törvényi felhatalmazás alapján. A törvényt szabályozási kötelezettséget is megállapíthat az önkormányzatok számára. Természetesen az önkormányzati rendeletek nem lehetnek ellentétesek más jogszabállyal.

A rendeletalkotás a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható¹⁷. Törvényi rendelkezések folytán rendeletben kell megállapítani például a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) mellett az éves költségvetést, a helyi adókat, a helyi népszavazás és népi kezdeményezés részletszabályait stb.

b) Gazdasági-pénzügyi autonómia – az önkormányzatok gazdasági alapjai

Az Alaptörvény értelmében a helyi önkormányzat

- gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;

¹³ Charta 4. cikk

¹⁴ Cseh Gergely: Helyi e-közzolgáltatások alapjogi és gyakorlati vizsgálata. Infokommunikáció és Jog, 2019/2. 15. o.

¹⁵ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pont

¹⁶ Ötv. 1. § (3) bek.

¹⁷ Mötv. 42. § (1) bek.

- e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
- dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről.¹⁸

Az önkormányzati vagyoni vonatkozó rendelkezéseket az Mötv. 106–110. §-ai határozzák meg. A helyi önkormányzatok vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati feladatok és célok ellátását szolgálják. A helyi önkormányzati rendszer és ezzel együtt az önkormányzati tulajdon alkotmányos alapjait eredetileg az Ötv. teremtette meg. Az Ötv. ezt követően már önkormányzati alapjogként rendelkezett az önkormányzati tulajdon részletszabályairól. Az Alaptörvény szerint az önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja. A helyi önkormányzatot – törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik¹⁹. A helyi önkormányzat feladatai ellátásáról egységes költségvetésében gondoskodik, amelynek meghatározása a képviselő-testület kizárólagos hatásköre. Az önkormányzatok költségvetése az államháztartás része, de elkülönül az állami költségvetéstől, ahhoz az állami támogatásokkal és más költségvetési kapcsolatokkal kötődik. Költségvetési bevételeivel és kiadásaival az önkormányzat önállóan gazdálkodik.

c) Szervezeti autonómia – a szervezetalakítás szabadsága

Fontos jogosítványként említi az Alaptörvény azt, hogy az önkormányzat a törvény keretei között jogosult meghatározni szervezeti és működési rendjét. Ez a rendelkezés biztosítja egyrészt az önkormányzat szervezetalakítási szabadságát, másrészt felhatalmazást ad a törvényhozónak, hogy ezt a hatáskört korlátozza. Ez az autonómia tehát nem korlátlanul érvényesül, a szervezetalakítás jogát az Alaptörvény a törvények keretei között biztosítja. A törvényeknek megfelelő mozgásteret kell biztosítaniuk az önkormányzatok számára ahhoz, hogy önállóan dönthessenek a feladatuk ellátásához szükséges, és annak leginkább megfelelő szervezet kialakításáról. A szervezetalakítás szabadsága magában foglalja szervezeti egységek belső tagozódásának és a belső szervezeti egységek elnevezésének jogosultságát is. A helyi önkormányzatoknak nem egyszerűen joga, hanem kötelessége, hogy a szervezetükre és működésükre vonatkozó

¹⁸ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) - h) pont

¹⁹ Mötv. 107. §

részletes szabályokat rendeletben állapítsák meg. Törvény továbbá számos kérdés SZMSZ-ben történő szabályozását kötelezővé is teheti az önkormányzatok számára.

d) Önkormányzati jelképek, helyi kitüntetések és elismerő címek alapítása²⁰

A helyi önkormányzat önkormányzati jelképeket (címer, zászló), helyikitüntetések, és elismerő címeket (pl. díszpolgári cím) alapíthat. Ezek szabályozása (pl. adományozás rendje, feltételei, használatuk stb.) rendeleti úton történik, ami a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható.

e) Felterjesztési jog – tájékoztatás kérés, döntés kezdeményezés, véleménynyilvánítás²¹

A képviselő-testület az önkormányzati jogokat, illetőleg a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörét érintő bármely kérdésben – közvetlenül vagy érdekképviseleti szervezet útján – az adott kérdésben hatáskörrel rendelkező állami szerv vezetőjéhez fordulhat, tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben állásfoglalást kérhet, valamint javaslatot tehet, továbbá intézkedés megtételét kezdeményezheti. Az általa irányított szerv működésével, illetőleg az általa kibocsátott jogszabállyal, jogi irányítási eszközzel és egyéb döntésével kapcsolatban véleményt nyilváníthat, kifogással élhet, kezdeményezheti annak megváltoztatását vagy visszavonását.

f) Társulási és együttműködési szabadság²²

Az Alaptörvény szerint a helyi önkormányzat szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, önkormányzati érdekképviseleti szövetséget hozhat létre, feladat és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek.

²⁰ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés i) pont

²¹ Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés j) pont

²² Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés k) pont

V. AZ ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL ELLÁTOTT FELADATOK TÍPUSAI

V.1. Az önkormányzati feladat- és hatáskörök

A modern társadalmakban a lakossági közszolgáltatások jelentős részét az állam, illetve a helyi önkormányzatok biztosítják. Az állami szervek és a helyhatóságok közötti munkamegosztás országonként egyedi, befolyásolja a többi között az államhatalmi berendezkedés, a földrajzi viszonyok, a gazdasági és a társadalmi viszonyok szabályozottsága, a hagyományok stb. Hazánkban az önkormányzati rendszer kialakításakor a helyi önkormányzatok meghatározó szerepet kaptak a közszolgáltatások biztosításában. Ennek az egyik fontos oka az volt, hogy a rendszerváltoztatás szakított a „mindenható állam” eszmeképével, a közfeladatok ellátásában esetenként, a szükséges nagyobb mértékben minimalizálta az állam szerepét. 1990-ben nagy önállósággal rendelkező erős önkormányzati rendszer jött létre Magyarországon, ez pedig széles feladat – és hatásköri rendszert feltételezett. 2010 után átalakult az államszerkezet az önkormányzati rendszer megújításának részeként változott az állam és az önkormányzatok közötti munkamegosztás is. Számos területen, például: oktatás, egészségügyi ellátás.²³ A közszolgáltatások mellett a helyi közügyek körébe tartoznak a helyi közhatalom, a helyi önkormányzás gyakorlásához szükséges feladat- és hatáskörök, valamint az önkormányzati működéshez szükséges személyi és anyagi feltételek is, így ezek önkormányzati feladatként történő meghatározása is elengedhetetlen. Az önkormányzati feladatok listáját az Mőtv. 13. § (1) bekezdésében felsorolja, amely nincs tételesen felsorolva, azaz ezen túl is vállalhatnak önkormányzati feladatot. Továbbá a feladatok konkrét szabályait az ágazati jogszabályok bontják ki.²⁴

Az önkormányzati feladat- és hatásköröket alapvetően két csoportra oszthatjuk:

- kötelező illetve
- fakultatív (önként vállalható) feladat- és hatáskörökre.²⁵²⁶

²³ Közigazgatási szakvizsga, Önkormányzati igazgatás jegyzet, NKE, Budapest, 2015., 23. o.
<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10223/K%C3%B6zigazgat%C3%A1si%20szakvizsga%20C3%96nkorm%C3%A1nyzati%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=2> (2021.02.11.)

²⁴ Nagy Klára: Paradigmatikus változások, avagy változások előtt vagy változások után vannak-e az önkormányzatok? Új Magyar Közigazgatás, 2019/2. 5. o.

²⁵ Mőtv. 10. § (1) bek.

²⁶ Verebélyi Imre: Az önkormányzati rendszer magyarázata. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest 1999. 36-38. o.

Az Mötv. ezen túl külön alcímben foglalkozik a helyi közbiztonsággal kapcsolatos feladatokkal, ami tulajdonképpen egy sajátos önkormányzati feladat²⁷, és külön „fejezetet”²⁸ szentel az önkormányzati hatósági ügyek témakörének is.

A helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatokat kiemelném, mivel Miskolc a Miskolci Önkormányzati Rendészet útján látja el ezt a feladatát. Az Mötv. 17. § (1) bekezdése mondja ki, hogy a települési önkormányzat a közbiztonságról, vagyonának és más értékének védelméről, törvény alapján jogosult szervezetet létrehozni. A szervezet alaptevékenységét a települési önkormányzat területe szerint illetékes megyei rendőr-főkapitánysággal kötött írásbeli együttműködés alapján, a rendőrség felügyeletével végzi. Ez a szerződés közigazgatási szerződésnek minősül.²⁹ Törvény határozza meg a végezhető feladataikat, az alkalmazható kényszerítő eszközeiket, a működésre és az együttműködési megállapodásra vonatkozó szabályokat, és a feladatokat ellátókkal szemben a személyi feltételeket is.³⁰

V.2. A kötelező önkormányzati feladat- és hatáskörök

Helyben intézendő közügynek az minősül, amelyet a törvényalkotó határozott meg ekként, illetve, amelyet a helyi önkormányzat képviselő-testülete önként felvállalt. Vagyis a kötelező feladat- és hatásköröket a jogalkotó határozhat meg. Míg az Ötv. a differenciált hatáskör-telepítést csak lehetőségként határozta meg, addig a Mötv. szerint a törvényalkotó a kötelező feladat- és hatásköröket differenciáltan köteles telepíteni.³¹ Az Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdése a jogforrási szintet is meghatározza, amikor rögzíti, hogy helyi önkormányzat számára kötelező feladat- és hatáskört kizárólag törvény állapíthat meg. Ezen cikk rendelkezik a kötelező feladat telepítésének másik fontos követelményéről, amely szerint a helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához – azokkal arányban álló – költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult. Az Országgyűlés elsődlegesen a központi költségvetésen keresztül tesz eleget alaptörvényi kötelezettségének, de ide sorolandók mindazon intézkedések, amelyek támogatást nyújtanak, bevételt határoznak meg vagy más vagyoni hozzájárulásról rendelkeznek. Az Mötv. elsődlegesen a feladattelepítés elveit

²⁷ Hoffmann István: Az önkormányzati feladat-és hatáskörök átalakított rendszere az új önkormányzati törvényben. Új Magyar Közigazgatás, 2013/7-8. 14. o.

²⁸ Mötv. VIII. fejezet

²⁹ Mötv. 17. § (2) bek.

³⁰ Mötv. 17. § (3) bek.

³¹ Hoffmann István: Az önkormányzati feladat-és hatáskörök átalakított rendszere az új önkormányzati törvényben. Új Magyar Közigazgatás, 2013/7-8. 15. o.

határozza meg.³² A részletes hatáskörök kibontása az Mötv. 14. § (1) bekezdése szerint az ágazati törvények feladata.

Az Mötv. 13. §-a lényegében az önkormányzati működés egyik garanciális rendelkezése, mert az itt megjelölt feladatköröket a helyi önkormányzatoktól csak abban az esetben lehet elvonni, ha az Országgyűlésben megteremthető a minősített szavazattöbbséget eredményező konszenzus.³³

V.3. Az önként vállalt önkormányzati feladat és hatáskörök

A fakultatív feladatvállalás lehetőségét az Mötv. 10. § (2) bekezdése tartalmazza több feltétel megfogalmazásával. Elsőként azt szükséges kiemelni, hogy valamely helyi közügy önkéntes vállalására kizárólag a képviselő-testület vagy a választópolgárok közössége helyi népszavazással jogosult. A másik fontos feltétel, hogy csak azon közügyek ellátását lehet fakultatív módon vállalni, melyeket a jogszabály nem utal valamely szerv kizárólagos hatáskörébe (pl. pénzügyi tevékenység). Harmadik kitétel, hogy az önként vállalt helyi közügy megoldása ne veszélyeztesse a kötelező feladatok ellátását. Az Mötv. új szabályozása a korábbi tapasztalatokra alapozva a fentiekben megjelölt általános megfogalmazást kiegészítette, és előírta, hogy a fakultatív feladatok finanszírozása csak a saját bevételek vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges. A fakultatív feladatellátással kapcsolatos fontos szabály, hogy az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabályt nem sért.³⁴

V.4. A helyi önkormányzatok által ellátott államigazgatási feladatok

A helyi önkormányzatok „rendeltetése” a helyi közügyek intézése, de az alapvető államigazgatási szolgáltatások egy részét is helyben, az önkormányzat szervei biztosítják a polgárok számára. Ezekkel a feladatokkal tulajdonképpen az állam bízta meg a helyi önkormányzatok tisztségviselőit, szerveit jellemzően azért, mert az e körbe sorolható ügyek gyakorisága, a lakosság széles körének érintettsége szükségessé teszi a

³² Mötv. 11-12. §

³³ Közigazgatási szakvizsga, Önkormányzati igazgatás jegyzet, NKE, Budapest, 2015., 23. o.
<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10223/K%C3%B6zigazgat%C3%A1si%20szakvizsga%20C3%96nkorm%C3%A1nyzati%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=2> (2021.02.11.)

³⁴ Közigazgatási szakvizsga, Önkormányzati igazgatás jegyzet, NKE, Budapest, 2015., 23. o.
<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10223/K%C3%B6zigazgat%C3%A1si%20szakvizsga%20C3%96nkorm%C3%A1nyzati%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=2> (2021.02.11.)

lakossághoz közeli szinten, bárki számára könnyen elérhető helyen történő ügyintézés. Az Alaptörvény 34. cikkének (3) bekezdése alapozza meg az önkormányzati szervek ez irányú tevékenységét. Alkotmányos követelmény, hogy államigazgatási feladat- és hatáskört kizárólag törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet telepíthet. Az önkormányzati szervezetrendszerben ilyen hatáskör gyakorlója a polgármester, a képviselő-testület hivatalának vezetője (jegyző,) vagy ügyintézője lehet.³⁵ Az alaptörvényi rendelkezés arra is utal, hogy ez a megoldás kivételes, hiszen tipikusan a klasszikus államigazgatási szervek látják el az államigazgatási feladatokat. A helyi önkormányzati szervek elsősorban a gyakran előforduló államigazgatási hatósági ügyek (pl. szociális segélyezés) intézésében, illetve a honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási feladatok ellátásában játszanak jelentős szerepet.³⁶

V.5. Az önkormányzati hatósági ügyek

Az önkormányzati ügyek sajátos csoportját alkotják az önkormányzati hatósági ügyek. Ennek az ügytípusnak a pontos definiálását nem adta meg a jogalkotó. Ami az ügyek hatósági jellegét illeti, általánosságban arra a következtetésre juthatunk, hogy lényegében semmi különbség nincs e tekintetben az önkormányzati és az államigazgatási hatósági ügyek között.³⁷ Az önkormányzati és az államigazgatási hatósági ügyek elhatárolása az új szabályozásban alapvetően csak a hatáskört telepítő jogszabály az iránymutatást.³⁸ Azonban az ügyek elbírálására a képviselő-testület jogosult, amely alapján a hatósági jelleg önkormányzati formát kap. Ide tartoznak azok az esetek, amikor a képviselő-testületek egyes polgárokat ügyféli minőségben érintő egyedi ügyekben döntenek, mint pl. engedélyezés, szociális támogatások stb. Önkormányzati hatósági jogkört csak törvény, illetőleg önkormányzati rendelet telepíthet. Amennyiben az önkormányzati hatósági jogkört maga a képviselő-testület gyakorolja, fellebbezésnek nincs helye, csak közigazgatási pert lehet indítani vele szemben. Átruházott hatáskörben azonban lehet fellebbezést benyújtani.³⁹

³⁵ Möt. 18. § (1) bek.

³⁶ Közigazgatási szakvizsga, Önkormányzati igazgatás jegyzet, NKE, Budapest, 2015., 23. o.

<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10223/K%C3%B6zigazgat%C3%A1si%20szakvizsga%20C3%96nkorm%C3%A1nyzati%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=2> (2021.02.11.)

³⁷ Fazekas Marianna – Ficzere Lajos (szerk.): Magyar közigazgatási jog. Általános rész. Osiris Kiadó, Budapest, 2006., 196. o.

³⁸ Hoffmann István: Az önkormányzati feladat-és hatáskörök átalakított rendszere az új önkormányzati törvényben. Új Magyar Közigazgatás, 2013/7-8. 17. o.

³⁹ Möt. 142/A. § (2) bek.

VI. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEI

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának 3. cikke szerint a helyi önkormányzat joga és kötelezettsége, hogy a jogszabályi keretek között a közügyek lényegi részét saját hatáskörben szabályozza és igazgassa a helyi lakosság érdekében.⁴⁰ A továbbiakban lássuk, mely szervek és személyek vesznek részt ebben az igazgatási, szabályozási feladatban.

VI.1. A helyi önkormányzati képviselő

A helyi önkormányzati képviselő megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg. Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület alakuló ülésén, időközi választás esetén a megválasztását követő ülésen a képviselő-testület előtt esküt tesz és erről okmányt ír alá.⁴¹ Az önkormányzati képviselő a település (fővárosi kerület) egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit.⁴² Az önkormányzati képviselők jogai és köteleességei azonosak.

VI.1.1. Jogok és kötelezettségek

Az önkormányzati képviselő legfőbb kötelessége, hogy az üléseken meg kell jelennie és a döntéshozatalban részt kell vennie. Ahhoz, hogy minél jobb és hatékonyabb döntést hozhasson ezért a választópolgárokkal köteles kapcsolatot tartani. Ezekén túl a képviselő-testület ülésén kezdeményezheti rendelet megalkotását vagy határozat meghozatalát. A polgármestertől, alpolgármestertől, a jegyzőtől, a bizottság elnökétől felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen vagy írásban, harminc napon belül választ kell, hogy kapjon. Kérésére az írásban benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell csatolni vagy a hozzászólását rögzíteni kell a jegyzőkönyvbe. Tanácskozási jogával élve részt vehet a képviselő-testület bármely bizottságának nyilvánosan vagy zártan tartott ülésén és képviselheti a képviselő-testületet. Képviselői munkájához és a testületi munkában való jelenlétéhez szükséges információkat a polgármestertől kérheti.⁴³

⁴⁰ A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény 2. § 3. cikk

⁴¹ Möt. 28. § (1) bek.

⁴² Möt. 31. § (1) bek.

⁴³ Möt. 32. § (2) bek.

VI.2. A képviselő-testület

A helyi önkormányzati autonómia népképviseleti szerve a képviselő-testület. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselőtestület szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.⁴⁴

Dolgozatom gyakorlati részében nem fogok minden egyes szervet részletesen megvizsgálni. Kiemelt szerepet kapnak majd a tisztségviselők és a képviselő-testület bizottságai.

VI.2.1. A képviselő-testület működése

A képviselő-testület az alakuló ülését a választási eredmények jogerőssé válása után 15 napon belül tartja meg.⁴⁵ A testület az SZMSZ-ban meghatározott számú, de legalább évente hat ülést kell, hogy tartson. Az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés összehívásának indokát tartalmazó indítványára. Az indítvány alapján a polgármester hívja össze a testületi ülést, emellett meghatározza az ülés időpontját, helyszínét és napirendjét.⁴⁶ Továbbá a nem indítvány alapján történő összehívás is a polgármester feladata. Az összehívott képviselő-testület ülését a polgármester vezeti. Ha valamilyen oknál fogva nem tud részt venni, ezt a hatáskörét az alpolgármester, vagy, ha több alpolgármester van, akkor a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról.⁴⁷ A képviselő-testület ülése főszabályként nyilvános,⁴⁸ de bizonyos esetekben zárt ülést kell vagy lehet tartani (pl: összeférhetetlenségi ügyben, az érintett kérésére vagy az önkormányzat vagyonával való rendelkezés okán).⁴⁹ A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A javaslat elfogadásához az *egyszerű többséget* igénylő javaslat esetén a jelen levő önkormányzati képviselők. A *minősített többséget* igénylő

⁴⁴ Möt. 41. § (2) bek.

⁴⁵ Möt. 43. § (1) bek.

⁴⁶ Möt. 44. §

⁴⁷ Möt. 45. §

⁴⁸ Möt. 46. § (1) bek.

⁴⁹ Möt. 46. § (2) bek.

javaslatok esetén az önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges. A betöltetlen önkormányzati képviselői helyet a határozatképesség szempontjából betöltöttnek kell tekinteni.⁵⁰ A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.⁵¹ A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza meg.⁵² Az ülésekről mindig jegyzőkönyvet kell készíteni.⁵³ A képviselő-testület évente legalább egyszer előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a helyi lakosság és a helyben érdekelt szervezetek képviselői a helyi közügyeket érintő témákban kérdéseket és javaslatot tehetnek. Az elhangzott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson vagy legkésőbb tizenöt napon belül választ kell adni.⁵⁴

VI.2.2. A képviselő-testület bizottságai

A képviselő-testület az SZMSZ-ben határozza meg a bizottságait, annak a számát, feladatait -és hatáskörét és alapvető szabályait. Az alakuló ülés vagy az azt követő ülésen a polgármester kezdeményezésére köteles megválasztani a törvényben megemlített kötelezően létrehozandó bizottságait. A bizottság tagjává nem önkormányzati képviselő is választható és jogai és kötelezettségei a bizottsági üléseken megegyezik az önkormányzati képviselő jogaival és kötelezettségeivel.⁵⁵ Fontos, hogy ha az adott város kétezer főnél több lakossal rendelkezik, akkor a képviselő-testület pénzügy bizottságot köteles létrehozni.⁵⁶ A bizottság elnökének és tagjainak megbízatása a képviselő-testület által történő megválasztással jön létre, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára. Megbízatásul időtartama egyenlő a képviselő-testület megbízatásával. Ezeknek a bizottságoknak a tagjainak legalább a felét az önkormányzati képviselők közül kell választani, és a polgármester se nem lehet tagja és elnöke ezeknek a bizottságoknak.⁵⁷ Feladatkörébe tartozik, hogy kezdeményezi, előkészíti a képviselő-testület döntéseit, és a képviselő-testület által átruházott hatáskörében döntést hoz.⁵⁸ Az Mötv. kimondja, hogy „a bizottság ülésének összehívására, működésére, nyilvánosságára, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a

⁵⁰ Mötv. 47.§ (2) bek.

⁵¹ Mötv. 47. § (1) bek.

⁵² Mötv. 48. § (1) bek.

⁵³ Mötv. 52. § (1) bek.

⁵⁴ Mötv. 54. §

⁵⁵ Mötv. 57. § (1) bek

⁵⁶ Mötv. 57. § (2) bek.

⁵⁷ Mötv. 58. § (1) bek.

⁵⁸ Mötv. 59. § (1) bek.

bizottság üléséről készített jegyzőkönyv tartalmára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni...”⁵⁹

VI.3. Polgármester

A polgármester az önkormányzati rendszer meghatározó szereplője, olyan választott tisztségviselő, aki 1994-től valamennyi településen megbízatását közvetlenül a választópolgároktól kapja, így nagyon erős felhatalmazással rendelkezik, a helyi közélet első számú szereplője, valamint településmenedzser.⁶⁰ Magyarországon a polgármester-jelöltekkel szemben nincsenek jogszabályban meghatározott képesítési előírások, de a polgármesteri tevékenység mégis szerteágazó ismereteket igényel. A polgármester megbízatása öt évre szól. A polgármester megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá. A polgármester jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.⁶¹ A polgármester tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban látható el.⁶²

A polgármester e tisztsége megszűnik az Mötv. 69. § (1) bekezdésében foglalt esetekben.

VI.3.1. A polgármester feladat- és hatáskörei, egyéb jogosítványai

A polgármesteri teendők jellegük alapján az alábbi feladatcsoportok köré szervezhetők:

- a képviselő-testülethez, bizottsághoz kapcsolható feladatok. (például: *A képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését*).⁶³
- az önkormányzati hivatallal kapcsolatos teendők: (például: *A polgármester önkormányzati rendeletben meghatározott értékhatárig dönt a forrásfelhasználásról, döntéséről tájékoztatja a képviselő-testületet*).⁶⁴
- államigazgatási feladat- és hatáskörök ellátása: (például: *Dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes*

⁵⁹ Mötv. 60. §

⁶⁰Steiner Erika: Az Önkormányzati rendszer bemutatása. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, 2016., 8. o., http://www.manorka.net/uploads/images/Kiadv%C3%A1nyok/%C3%96nkor%20rendszer%C5%91l_boritoval.pdf (2021. 02. 09.)

⁶¹ Mötv. 63. §

⁶² Mötv. 63. § (1) bek.

⁶³ Mötv. 65. §

⁶⁴ Mötv. 68. § (4) bek.

*hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére)*⁶⁵

- a civil szervezetekkel, a lakossággal összefüggő feladatok: (például: *támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt*)⁶⁶
- munkáltatói jogok gyakorlása: (például: *Gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében*)⁶⁷

Az önkormányzati hivatallal kapcsolatos polgármesteri jogosítványok erősödtek az Mötv. hatályba lépésével. Ennek lényeges eleme, hogy a korábbiakkal ellentétben már nem a képviselő-testület, hanem a polgármester nevezi ki a hivatalt vezető jegyzőt. A polgármester a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja az önkormányzati hivatalt.⁶⁸

VI.4. Az alpolgármester

Alapvető rendeltetése a polgármester helyettesítése, munkájának segítése. A törvény rendelkezései értelmében egy alpolgármestert kötelező választani, de lehetőség van több alpolgármester választására is. Fontos szabály, hogy egy alpolgármestert a képviselő-testület tagjai közül kell választani.⁶⁹ 2010 óta lehetőség van arra is, hogy olyan személyt is megválasszanak alpolgármesternek, aki nem tagja a képviselő-testületnek. Az így megválasztott alpolgármester jogállása sajátos: a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a testületi üléseken tanácskozási joggal részt vehet.⁷⁰

Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait. Több alpolgármester esetén a polgármester bízta meg általános helyettesét.⁷¹

⁶⁵ Mötv. 67. § (1) bek. c) pont

⁶⁶ Mötv. 67. § (1) bek. a) pont

⁶⁷ Mötv. 67. § (1) bek. g) pont

⁶⁸ Közigazgatási szakvizsga (Ötödik, hatályosított kiadás) Önkormányzati igazgatás, NKE, Budapest, 2020.48. o.

https://kti.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/szv_tankonyv_onkormanyzat_2020.pdf (2021. 02.25.)

⁶⁹ Mötv. 74. § (1) bek.

⁷⁰ Mötv. 75. § (2) bek.

⁷¹ Mötv. 74. § (2) bek.

VI.5. A jegyző és az aljegyző

VI.5.1. A jegyző jogállása, kinevezése

A jegyző a helyi önkormányzat első számú szakmai vezetője⁷², s mint ilyen, fontos, hogy megfelelő – elsősorban jogi, igazgatási és szervezési – ismeretekkel rendelkezzen. A képesítési előírásokat külön törvény határozza meg. A jegyző közszolgálati jogviszonya nem választással, hanem határozatlan idejű kinevezéssel jön létre. A törvény rendelkezései szerint a jegyzőre vonatkozó előírásokat a közös önkormányzati hivatal jegyzőjére is alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a kinevezéshez, felmentéshez az érintett települések polgármestereinek lakosságszám-arányos, többségi döntése szükséges. Ha a közös önkormányzati hivatal székhelye város, a jegyzőt – eltérő megállapodás hiányában – a város polgármestere nevezi ki és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat.

VI.5.2. A jegyző feladatai

A jegyző vezeti a polgármesteri hivatalt vagy a közös önkormányzati hivatalt. A jegyző feladatai egyrészt a jegyzőnek a képviseleti szervekkel kapcsolatos, másrészt a szakmai feladatellátásával, hivatallal összefüggő feladatai köré csoportosíthatók. A képviseleti szervekkel kapcsolatos feladatait lássuk a következőkben. A képviselőtestület mellett a polgármesterrel a legszorosabb a jegyző kapcsolata. Feladata, hogy döntésre előkészítse a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket, valamint döntsön azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át. Emellett dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben. A jegyző a „törvényesség őre” az önkormányzatnál. E feladatkörében jelzi a képviselőtestületnek, annak szervének és a polgármesternek, ha döntésük, működésük jogszabálysértő. A jegyző feladatainak másik nagy csoportjába a hivatal működtetésével kapcsolatos teendők tartoznak. A jegyző gyakorolja a munkáltatói jogokat a polgármesteri hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében. E jogát részben korlátok közé szorítja, hogy a köztisztviselő, munkavállaló kinevezéséhez, bérezéséhez, vezetői kinevezéséhez, felmentéséhez és jutalmazásához a

⁷² Möt. 81. § (1) bek.

polgármester egyetértése szükséges. A jegyző gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról.⁷³

A jegyzőt az aljegyző helyettesíti, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat.⁷⁴ Kinevezése a tízezer főnél nagyobb lakosságszámú településen, illetve közös önkormányzati hivatalnál kötelező. Jogszabály alapján csak egy aljegyző nevezhető ki. Kivétel ez alól a főváros, a fővárosi kerület, a megyei jogú város és a megyei közgyűlés hivatala, ahol több aljegyző is kinevezhető.

A következőkben, a fentebb említett elméleti anyagok egy részét fogom Miskolc nézőpontjából vizsgálni. Ehhez a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2014. (XII. 19.) az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: SzMSz) és a város hivatalos honlapját⁷⁵ hívtam segítségül.

⁷³Steiner Erika, Az Önkormányzati rendszer bemutatása, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, 2016. 10. o., http://www.manorka.net/uploads/images/Kiadv%C3%A1nyok/%C3%96nkor%20rendszer%C5%91l_boritoval.pdf (2021. 02. 09.)

⁷⁴ Möt. 81. § (2) bek.

⁷⁵ <http://www.miskolc.hu>

VII.A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZAT MŰKÖDÉSE A GYAKORLATBAN

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának pontos elnevezése és elhelyezkedése, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata. Székhelye: 3525 Miskolc, Városház tér 8.⁷⁶

Szakdolgozatom gyakorlati részét, a tisztségviselők összetételével és megnevezésével nyitom, majd ezt követi a bizottságok vizsgálata, melyben megnézzük azok feladatait is.

VII.1. A Települési képviselő

Munkájuk kezdetekor, az SZMSZ 7. § (1) bekezdése alapján, a képviselőknek rendelkezniük kell egy személyazonosításra alkalmas igazolvánnyal, amelynek tartalmaznia kell a nevüket, lakcímüket, és az érvényességi idejét. A képviselőket különböző szervezetek, pártok indíthatnak, így különböző frakcióban helyezkednek el a közgyűlésben.

Azt, hogy a képviselő részt vett - e a Közgyűlésen⁷⁷ vagy a bizottsági ülésein egy jelenléti ív bizonyítja⁷⁸, de vannak igazolt távollétnek minősülő esetek is. A távollétet az indok megjelölésével a testületi ülés megkezdéséig, írásban kell a polgármesternek és az adott bizottság elnökének jelezni. Ha a bizottság elnöke marad távol, akkor azt a polgármester igazolja.⁷⁹ Fontos, hogy amennyiben a képviselő akadályoztatása miatt nem tudja a távollétét igazolni az ülés megkezdéséig, akkor az akadályoztatás megszűnését követően köteles eleget tenni a bejelentési kötelezettségének.⁸⁰ Ha a távollétet vita követné, abban az esetben a Jogi és Ügyrendi Bizottság dönt.⁸¹

A polgármester, alpolgármester és a képviselői tisztségek mellett, találkozhatunk a Tanácsnok⁸² megnevezéssel is az SZMSZ-ben. Ezeket a tisztségeket a kiválasztott képviselők töltik be. A tanácsnokok a polgármester megbízása alapján képviselhetik az önkormányzatot, és a Polgármesteri Hivatal szervezeti egység vezetőitől felvilágosítást és közreműködést kérhetnek. A közgyűlésben véleményezik az előterjesztéseket,

⁷⁶ SzMSz 1. § (1) bek.

⁷⁷ Eddig képviselő testületről beszéltem az elméleti megalapozásban, de tekintettel arra, hogy Miskolc megyei jogú városi címmel rendelkezik, esetükben a képviselő testület elnevezése közgyűlés.

⁷⁸ SzMSz 7/A. § (4) bek.

⁷⁹ SzMSz 7/A. § (7) és (8) bek.

⁸⁰ SzMSz 7/A. § (9) bek.

⁸¹ SzMSz 7/A. § (10) bek.

⁸² Tanácsnok fogalmat nem ismerttettem az elméleti részben, tekintettel arra, hogy ezen pozíciót az Möt. nem szabályozza.

amelyek a feladatkörükbe tartoznak és ezeknek a döntéseit figyelemmel kísérik.⁸³ A Közgyűlés által választott tanácsnokok a Fejlesztési tanácsnok, Gazdálkodási tanácsnok, Üzemeltetési tanácsnok, Humánpolitikai tanácsnok, Közművelődési és turisztikai tanácsnok és a Koordinációs tanácsnok.⁸⁴ Az SzMSz 5. melléklete írja le a feladatait a tanácsnoknak, most csak néhányat említek meg, hogy megértsük mi is a feladatuk.

A Fejlesztési tanácsnok feladatai például: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül benyújtani kívánt pályázatokat megvizsgálja és a bevont szakértők szakmai értékelése alapján nyilatkozik annak az Integrált Településfejlesztési Stratégiának, az Integrált Területi Programnak és a területi kiválasztási szempontoknak való megfeleléséről⁸⁵, az Önkormányzat nemzetközi kapcsolatainak erősítése érdekében kapcsolattartás a testvérvárosokkal, határon túli magyar szervezetekkel⁸⁶, véleményezi az integrált településfejlesztési stratégia végrehajtásáról szóló beszámolót.⁸⁷

Az Üzemeltetési tanácsnok véleményt nyilvánít városüzemeltetést, városrendezést, érintő kérdésekben, közreműködik ezen önkormányzati feladatok előkészítésében, meghatározásában és végrehajtásában⁸⁸, figyelemmel kíséri az Önkormányzat közterületeinek rendezettségét és rendjének fenntartása érdekében ellátandó önkormányzati feladatokat⁸⁹, ezek mellett koordinálja a kapcsolattartást a környezetvédelmi hatóságokkal és környezetvédő civilszervezetekkel, javaslattevő a Közgyűlésnek az önkormányzatot érintő környezetvédelmi ügyekben.⁹⁰

A Közművelődési és a turisztikai tanácsnok feladatai például: a turisztikai, idegenforgalmi tárgyú önkormányzati pályázatok összeállításában, valamint a beérkezett pályázatok értékelésében történő közreműködés⁹¹, kapcsolatot tart a feladatkörébe tartozó önkormányzati intézményekkel és azok vezetőtisztségviselőivel⁹², kapcsolatot tart a turisztikai ügynökségekkel, desztinációs szervezetekkel, turisztikaiszolgáltatókkal.⁹³

⁸³ SzMSz 8. § (1) bek. a)-e) pontja

⁸⁴ SzMSz 8. § (4) bek.

⁸⁵ SzMSz 5. melléklet 1.1 pontja

⁸⁶ SzMSz 5. melléklet 1.5 pontja

⁸⁷ SzMSz 5. melléklet 1.10 pontja

⁸⁸ SzMSz 5. melléklet 3.1 pontja

⁸⁹ SzMSz 5. melléklet 3.3 pontja

⁹⁰ SzMSz 5. melléklet 3.8 és 3.9 pontja

⁹¹ SzMSz 5. melléklet 5.1 pontja

⁹² SzMSz 5. melléklet 5.3 pontja

⁹³ SzMSz 5. melléklet 5.7 pontja

A folytatásban láthatjuk név szerint, hogy kik töltik be ezeket a tisztségeket. Továbbá nézzük, hogy kikből is áll a közgyűlés:

Polgármester: Veres Pál

Alpolgármester: Varga Andrea Klára (képviselő is egyben)

Jegyző: Dr. Ignácz Dávid

Aljegyző: Dr. Buda Zsuzsanna

Képviselők:

Badány Lajos (Fejlesztési tanácsnok)

Bartha György Imre

Bazin Levente Dávid

Borkúti László Imre (Közművelődési és turisztikai tanácsnok)

Cseléné Figula Edina

Dr. Mokrai Mihály (Gazdálkodási tanácsnok)

Dr. Simon Gábor (Koordinációstanácsnok)

Erdei Sándor Zsolt

Fodor Zoltán

Hegedüs Andrea (Humánpolitikai tanácsnok)

Révész Péter (Üzemeltetési tanácsnok)

Szarka Dénes

Szilágyi Szabolcs

Szopkó Tibor

Bajusz Gábor

Deák-Bárdos Mihály

Dr. Nagy Ákos

Gazdusné Pankucsi Katalin

Kozma István Jánosné

Soós Attila

Szécsényi Marianna

Dr. Kovács László

Hollósy Endre András

Molnár Péter (Koordinációs tanácsnok)

Kopcsó Gábor

Pakusza Zoltán

VII.2. A Bizottságok

A következőkben, amint említettem az elméleti részben, a bizottságok munkáját fogom részletesebben megvizsgálni. Az SZMSZ kimondja, hogy a közgyűlés meghatározott önkormányzati feladatok ellátására bizottságokat hozhat létre. Jelenleg hat állandó bizottság működik Miskolcon:

1. Jogi és Ügyrendi Bizottság – Tizenhárom fő
2. Pénzügyi Bizottság – Tizenhárom fő
3. Városgazdálkodási és -üzemeltetési Bizottság – Tizenhárom fő
4. Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottság – Tizenhárom fő
5. Egészségügyi, Szociális és Környezetegészségügyi Bizottság – Tizenhárom fő
6. Rendészeti bizottság – Tizenegy fő

Az Mötv. kimondja, hogy a bizottság több mint felét – az elnökkel együtt – az önkormányzati képviselők közül kell választani és nem lehet a polgármester a tagja, sem az elnöke ezeknek a bizottságoknak.⁹⁴ A képviselő-testület a bizottság személyi összetételét és létszámát a polgármester előterjesztésére bármikor megváltoztathatja.⁹⁵ A tagokra a polgármester, a bizottságok és bármelyik képviselő tehet javaslatot⁹⁶

Bizottság neve	Képviselő tagok száma (fő)	Nem képviselő tagok száma (fő)
Jogi és Ügyrendi Bizottság	7	6
Pénzügyi Bizottság	7	6
Városgazdálkodási és -üzemeltetési Bizottság	8	5
Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottság	7	6
Egészségügyi, Szociális és Környezetegészségügyi Bizottság	7	6
Rendészeti bizottság	6	5

1. táblázat: Miskolc önkormányzatának bizottsági összetétele

Forrás: Saját szerkesztés az SzMSz 47. § (1) – (2) bekezdései alapján.

⁹⁴ Mötv. 58. § (1) bek.

⁹⁵ Mötv. 58. § (2) bek.

⁹⁶ SzMSz 47. § (3) – (4) bek.

A bizottságok az üléseiken testületként gyakorolják a feladataikat és hatáskörüket. Az adott bizottság ülését az elnöke hívja össze, ha ő távol van, akkor az alelnök és ő is vezetheti. Részletes szabályait Ügyrendben határozhatják meg.⁹⁷ Ha határozatképtelenség miatt az ülés elmarad, akkor azt öt napon belül újra össze kell hívni.⁹⁸ Ezeken az üléseken, a tanácskozási jogukkal élve a polgármester, az alpolgármester, bármelyik képviselő, a Polgármesteri Hivatal feladatkörében érintett szervezeti egységének megbízottja és a bizottság által meghívott egyéb személyek és szervezetek vehetnek részt.⁹⁹ Az üléseiket nyilvánosan tartják meg¹⁰⁰, döntéseiket határozatok és állásfoglalások formájában hozzák meg. Állásfoglalásukban rögzítik a véleményüket az adott előterjesztéssel kapcsolatban, ami lehet azzal ellentétes vagy támogató.¹⁰¹ Az üléseikről, ugyanúgy, ahogy a Közgyűlés üléséről is mindig jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és a tagjai írják alá. Az elkészült jegyzőkönyvet a Polgármesteri Hivatal megbízott osztályai, az ülést követő hét napon belül elküldik a jegyzőnek.¹⁰² Az ügyviteli munkák ellátását a Polgármesteri Hivatal, személyi és tárgyi feltételekkel segítik.¹⁰³ Munkájuk koordinálását, testületi üléseinek előkészítését, az ülésről készült jegyzőkönyv és a testületi ülésen való részvétel a jegyző által kijelölt és a Polgármesteri Hivatalhoz tartozó köztisztviselők feladata.¹⁰⁴

Mint fentebb említettem, jelenleg hat bizottság működik városunkban, azonban ezeket most egyesével nem fogom megvizsgálni, csak a témám szempontjából releváns feladattal ellátottakat.

Az első bizottság, amelynek munkájába bővebb betekintést adok, az a Jogi és Ügyrendi bizottság.

Kiemelkedő feladata, hogy véleményező munkát végez az önkormányzati rendeletek felett, a választások, kinevezések, megbízások és azok visszavonásának elrendelésének jogszerűségét, emellett a fegyelmi eljárásokat is figyelemmel követi. Munkájuk közé tartozik még a nagyobb súlyú gazdasági és egyéb szerződések, megállapodások jogszerűségének vizsgálata. Vizsgálja továbbá az állami szervekhez, az Alkotmánybírósághoz címzett felterjesztések, a helyi kitüntetések megvonásával

⁹⁷ SzMSz 49. § (1) – (3) bek.

⁹⁸ SzMSz. 50. §

⁹⁹ SzMSz 51. § (a) – (e) pontja

¹⁰⁰ SzMSz 54. §

¹⁰¹ SzMSz 53. § (1) és (3) bek.

¹⁰² SzMSz 55. § (1)-(2) bek.

¹⁰³ SzMSz 56. § (1) bek.

¹⁰⁴ SzMSz 56. § (2) bek.

kapcsolatos ügyeket. Állásfoglalást tehet olyan ügyekben, mint például az összeférhetetlenségi és méltatlansági ügyek, a bizottságok közötti hatásköri összeütközések, a települési képviselők és a bizottsági tagok tiszteletdíjával és juttatásaival kapcsolatos kérdések és a költségtérítési viták. Ezek mellett figyelemmel kíséri, hogy a közgyűlés ülését az SZMSZ-t betartva folytassa le, és annak megsértése esetén az elnökével jelez. Az elméleti részben kiemeltem, hogy átruházott feladatai is lehetnek a bizottságoknak.

A Jogi és Ügyrendi Bizottságnak az átruházott feladatai tehát:

- a perbeli vagy peren kívüli egyezségkötés esetén a hatályos vagyonrendeletben meghatározott összeghatárok között, a feltételekkel a Városgazdálkodási és Üzemeltetési Bizottsággal együttesen dönt. Figyelemmel kíséri az önkormányzat bíróság előtt folyamatban lévő pereit és perbeli tevékenységét
- zárt ülésen dönt a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényben meghatározott helyi földbizottsági állásfoglalás ellen a jegyzőhöz benyújtott kifogás elbírálásáról
- jóváhagyja a Bükk -térsg Fenntartható Vízkészletgazdálkodásért Közalapítvány Kuratóriumának, illetve Felügyelő Bizottságának az éves beszámolóit

Ezen bizottság elnöke: Dr. Simon Gábor, alelnöke: Szarka Dénes, tagjai pedig a képviselők közül: Bartha György Imre, Dr. Mokrai Mihály, Dr. Nagy Ákos, Szopkó Tibor, Szécsényi Marianna, nem képviselők közül pedig 6 fő.¹⁰⁵

Ezután következik a Köznevelési, Kulturális, Turisztikai, Ifjúsági és Sport Bizottság, ami már egy kicsit velősebb hatáskörökkel és döntési jogkörökkel rendelkezik, mint az előző. Feladatai közé tartozik például, hogy:

- dönt a költségvetési rendeletben meghatározott keretek között:
 - az idegenforgalmi ágazat rendelkezésére álló költségvetési forrás szakfeladatokra történő felosztásáról,
 - a sport pályázati önrész felosztásáról, támogatás odaítéléséről,
 - az oktatási funkción tervezett „Tanulók ösztöndíja” támogatás odaítéléséről,
- dönt a Kulturális Mecénási Alap és a Sport Mecénási Alap odaítéléséről,
- dönt az Idegenforgalmi Alap felhasználásáról,
- dönt a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj pályázat elbírálásáról,

¹⁰⁵ <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/jogi-es-ugyrendi-bizottsag> (2021.03.16.)

- dönt pályázat kiírásáról a közgyűlés nevében Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő nevelési-oktatási intézmények magasabb vezetői állásainak betöltésére, és véleményezi a benyújtott pályázatokat,
- jóváhagyja a Miskolci Települési Értéktár Bizottság beszámolóját,
- jóváhagyja a Miskolc Város Közoktatásáért Közalapítvány, Miskolc Város Sportjáért Közalapítvány, Miskolc Város Kultúrájáért Közalapítvány és a Szeleta Kultúráért Közalapítvány Kuratóriumának, illetve Felügyelő Bizottságnak az éves beszámolóit.

Ezek után nézzük, hogy milyen esetekben tehet javaslatot a bizottság:

- a város kulturális és művészeti életével, valamint a turisztikai, ifjúsági és sporttal kapcsolatos tervek előkészítésére,
- a Közgyűlés által alapított kitüntető címek, elismerések adományozására

Segíti továbbá az ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokat, vizsgálja azok megvalósítását, analizálja a meghatározó és befolyásoló tényezőket. Közreműködik az országos, regionális, nemzetközileg jelentős, szakterülettel kapcsolatban álló rendezvények előkészítésében. Emellett értékeli a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő köznevelési-intézmények foglalkozási, illetve pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét. Dönt a Miskolc város művészeti és tudományos ösztöndíjainak odaítéléséről, Miskolc város közigazgatási területén emléktáblák kihelyezésének engedélyezéséről. Jóváhagyja az előadó-művészeti szervezetek beszámolóját és évadtervét, a kulturális nonprofit gazdasági társaságok szakmai beszámolóját a közszolgáltatási szerződésben átvállalt közfeladatok teljesítéséről.

És utolsó sorban, nézzünk néhány véleményező feladatot.

Véleményezi tehát:

- az önkormányzati fenntartású, illetve működtetésű oktatási, nevelési intézmények létesítésére, működésére, megszüntetésére, valamint az ellátásukra vonatkozó előterjesztéseket, a távlati terveket és koncepciókat,
- a város köznevelési és kulturális, turisztikai, ifjúsági és sport programjait,
- az Önkormányzat költségvetésének közneveléssel, kultúrával, turisztikával, ifjúsági és sport ügyekkel összefüggő részét,
- a közneveléssel, kultúrával, turisztikával, ifjúságpolitikával, sporttal kapcsolatos pályázati kiírásokat, a beérkezett pályázatokat,

- a Közgyűlés által alapított díjak odaítélésére vonatkozó kuratóriumi javaslatokat,
- a közterületek elnevezésére és köztéri alkotások elhelyezésére tett javaslatokat.

A bizottság elnöke: Szopkó Tibor, alelnöke pedig Bazin Levente Dávid. Képviselők közül a tagok: Borkúti László, Deák-Bárdos Mihály, Hegedűs Andrea, Molnár Péter, Pakusza Zoltán. Nem képviselőtagok közül pedig 6 fő.¹⁰⁶

Az utolsó bizottság, amit bővebben kifejték az a Rendészeti Bizottság, amely véleményezi:

- a közrenddel és közbiztonsággal kapcsolatos előterjesztéseket, valamint az e területen létrehozott alapítványok működését,
- az Önkormányzat költségvetésének közrenddel, közbiztonsággal összefüggő fejezeteit.

A bizottságnak kapcsolatot kell tartania más szervekkel a közrenddel és a közbiztonsággal kapcsolatos feladatok vonatkozásában. Ilyen szerv például a Miskolci Városi Rendőrkapitányság, a Miskolci Önkormányzati Rendészet. Emellett közreműködik az önkormányzat közrend- és közbiztonsággal kapcsolatos döntések előkészítésében és a lakosság és a közrendvédelmi szervek közötti kapcsolattartásban. Koordináló feladata van a város közrend- és közbiztonsággal kapcsolatos szerveinek feladatellátásában. Figyelemmel kíséri a Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiában foglaltak alakulását és végül javaslatot tehet a Közgyűlés által alapított kitüntető címek, elismerések adományozására. A Közgyűlés által átruházott hatáskörök és döntési jogkörébe tartozik, hogy jóváhagyja a Miskolci Speciális Felderítő és Mentőcsoportért Közalapítvány Kuratóriumának, illetve felügyelő Bizottságnak az éves beszámolóit.¹⁰⁷

Végül szeretnék egy általános áttekintést adni a Rendészeti Bizottság munkájáról egy táblázat keretében.

¹⁰⁶ <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/koznevelési-kulturalis-turisztikai-ifjúsági-es-sport-bizottság> (2021.03.16.)

¹⁰⁷ <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/rendeszeti-bizottság> (2021.03.16.)

Év	Ülések száma (db)	Napirendi pontok száma (db)	Tárgyalt napirendi pontok (példák)
2017	7	18	- Javaslat az Önkormányzat 2017. évi költségvetésének megállapítására, a költségvetési rendelet megalkotására és egyéb kapcsolódó döntések meghozatalára. - Javaslat a Miskolci Önkormányzati Rendszettel kapcsolatos döntések meghozatalára.
2018	6	17	- Javaslat Miskolc város kitüntető címeinek és díjainak adományozására - Javaslat a 2019. évi átmeneti gazdálkodásról szóló önkormányzati rendelet megalkotására
2019	4	12	- Javaslat a Miskolci Rendőrfőkapitányság 2018. évi munkájáról szóló beszámoló elfogadására - Javaslat a Miskolci Speciális Felderítő és Mentőcsoportért Közalapítvány beszámolójának jóváhagyásának
2020	5	11	- Javaslat fellebbezések elbírálására közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartás miatt induló önkormányzati hatósági ügyekben - Javaslat a Miskolci Önkormányzati Rendszer átalakítására vonatkozó koncepció elfogadására

2. táblázat: a Rendszeti Bizottság 2017-2020 üléseink rövid összefoglalása

Forrás: Saját szerkesztés az alábbi oldal adatai alapján:

<https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/dokumentumtar?kategoria=353> (2021.03.16.)

VIII. ZÁRÓ GONDOLATOK

Szakedolgozatom fő témája az önkormányzatok működésének bemutatása volt, amelyben kiemeltem, hogy mi is az önkormányzatiság lényege, ismertettem az önkormányzatok lapjogait, autonómiáját, feladat típusait majd a szerveit. A gyakorlati részben pedig láthattuk Miskolci példán keresztül néhány szerv (a képviselőtestület és a bizottságok) működését.

Összességében elmondható, hogy ez egy igen összetett rendszer és minden egyes része nagy odafigyelést igényel. Véleményem szerint fontos az önkormányzatiság, mivel minden település saját maga ismeri lakosságának igényeit. Emellett fontos az is, hogy a kormány és az önkormányzat között legyen egy produktív kapcsolat, és munkájuk során az adott területet és lakosságának az igényeit helyezték előre.

Láthattuk, hogy az önkormányzatok milyen típusú feladatokat látnak el, emellett azt is, hogy mely szervek vesznek részt ebben az igazgatási folyamatban. Továbbá, hogy ezen szervek hogyan működnek, milyen jogok és kötelezettségek illeti meg őket.

Meglátásom szerint fontos, hogy az önkormányzaton dolgozók (polgármester, képviselők, egyéb személyek) képesek legyenek az együttműködésre, a közös munkára, mivel csak ez fog eredményes munkát termelni. Zárásként pedig a Miskolci Önkormányzat működését tanulmányoztam és közben a fontosabb szerveket (képviseelőtestület, bizottságok) teendőit emeltem ki, az SzMSz és a város honlapja által szolgáltatott adatok segítségével. Végezetül, az áttekintett területek esetében pedig levonható, hogy a Miskolci Önkormányzat az Mötv-nek megfelelően működik, mind szabályozásában és mind működésében.

Remélem munkám során sikerült kihangsúlyoznom ennek a rendszernek a fontosságát, és az ott dolgozó polgárok munkájának szükségességét, akik mindennap azért dolgoznak, hogy városunk napról napra egy jobb hely legyen.

IRODALOMJEGYZÉK

- Balogh Zsolt – Csink Lóránt – Jakab András – Kiss Barnabás – Klicsu László – Lichtenstein József – Schanda Balázs – Till Szabolcs – Tóth Károly – Trócsányi László – Varga Zs. András: Bevezetés az Alkotmányjogba. HVG-Orac Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015.
- Barta Attila: Önkormányzatiság, önkormányzatok és régiók. (http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/2_2007/onkormanyzatisag_onkormanyzatok_es_regiok/)
- Cseh Gergely: Helyi e-közzolgáltatások alapjogi és gyakorlati vizsgálata. Infokommunikáció és Jog, 2019/2.
- Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ: Az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa. (<http://www.europatanacs.hu/index.php?workspace=pages&id=42&langId=1->,)
- Fábíán Adrián: Válogatott európai önkormányzati modellek. Dialóg Campus, Budapest, 2012.
- Fazekas Marianna – Ficzere Lajos (szerk.): Magyar közigazgatási jog. Általános rész. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
- Hoffmann István: Az önkormányzati feladat-és hatáskörök átalakított rendszere az új önkormányzati törvényben. Új Magyar Közigazgatás, 2013/7-8.
- Közigazgatási szakvizsga (Ötödik, hatályosított kiadás) Önkormányzati igazgatás, NKE, Budapest, 2020. (https://kti.uni-nke.hu/document/vtkk-uni-nke-hu/szv_tankonyv_onkormanyzat_2020.pdf)
- Közigazgatási szakvizsga, Önkormányzati igazgatás jegyzet, NKE, Budapest, 2015. (<https://nkerepo.uninke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10223/K%C3%B6zigazgat%C3%A1si%20szakvizsga%20%C3%96nkorm%C3%A1nyzati%20igazgat%C3%A1s.pdf?sequence=2>)
- Kukorelli István: Alkotmánytan I., Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
- Nagy Klára: Paradigmatikus változások, avagy változások előtt vagy változások után vannak-e az önkormányzatok? Új Magyar Közigazgatás, 2019/2.

- Ritó Evelin: A Helyi önkormányzatok autonómiája és a helyi önkormányzáshoz való jog. Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica, Tomus XXXVI/1 (2018)
- Steiner Erika: Az Önkormányzati rendszer bemutatása. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, 2016. (http://www.manorka.net/uploads/images/Kiadv%C3%A1nyok/%C3%96nkor%20rendszer%C5%91l_boritoval.pdf)
- Verebélyi Imre: Az önkormányzati rendszer magyarázata. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999.

JOGSZABÁLY-JEGYZÉK

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
- 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról
- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 37/2014. (XII. 19.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról

INTERNETES FORRÁSOK JEGYZÉKE

- <http://www.miskolc.hu>
- <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/jogi-es-ugyrendi-bizottsag>
- <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/koznevelési-kulturalis-turisztikai-ifjusági-es-sport-bizottsag>
- <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/bizottsagok/rendeszeti-bizottsag>
- <https://www.miskolc.hu/varoshaza/onkormanyzat/dokumentumtar?kategoria=35>

3

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

- 1. táblázat: Miskolc önkormányzatának bizottsági összetétele
- 2. táblázat: a Rendészeti Bizottság 2017-2020 üléseink rövid összefoglalása